

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2504 โดยมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหิดล) ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้จัดดำเนินการสอบเป็นครั้งแรก โดยมีสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ (ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ) เป็นผู้ประสานงาน ต่อมาในปีการศึกษา 2505 มหาวิทยาลัย 5 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากรได้เสนอให้แต่ละมหาวิทยาลัยจัดสอบเอง ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วย แต่การดำเนินการครั้งนั้นให้เกิดปัญหามาก ดังนั้นในปีการศึกษา 2510 สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติได้เสนอให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ กลับมาสอบด้วยวิธีการเดิม (สอบรวม) ซึ่งคณะรัฐมนตรีก็เห็นชอบตามข้อเสนอ และได้ดำเนินการเรื่อยมา จนกระทั่งในปีการศึกษา 2516 ทบวงมหาวิทยาลัยได้รับโอนงานการสอบคัดเลือก จากสำนักงานสภาการศึกษา แห่งชาติมาดำเนินการจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

การสอบคัดเลือกกรวมเท่าที่ได้ดำเนินการมา มีวิธีดำเนินงานพอสรุปได้ดังนี้

ก) การบริหารงานการสอบคัดเลือก จะแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยมีผู้แทนจากมหาวิทยาลัยทุกแห่งที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกกรวม

ข) การดำเนินการสอบคัดเลือก คณะอนุกรรมการประสานงาน ตามข้อ ก. จะแต่งตั้งกรรมการดำเนินการสอบคัดเลือก โดยมีประธานอนุกรรมการฝ่ายต่างๆ ร่วมเป็นกรรมการ

ทบวงมหาวิทยาลัยรับผิดชอบการสอบคัดเลือกกรวมเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ปี 2516 จนถึงปัจจุบัน พบว่าการสอบคัดเลือกในแต่ละปีได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ทั้งในแง่ผลดีและผลเสียมากมาย อาทิเช่น

1. มีผลกระทบในทางลบต่อการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพราะนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายไม่สนใจเรียนวิชาทั่วไป หรือไม่สนใจทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลัก

สูตรที่โรงเรียนจัดไว้ แต่นักเรียนจะสนใจไปกวดวิชา เนื่องจากสถาบันกวดวิชาจะนำข้อสอบเก่ามาชี้แนะวิธีตอบและคำตอบ (เกษม วัฒนชัย, 2518)

2. นักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกจำนวนหนึ่ง มีความรู้ความสามารถตลอดจนมีคุณลักษณะไม่สอดคล้องกับคณะที่เลือกเรียน อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนลัด โดยการสอบเทียบ (การศึกษานอกระบบ) เพื่อสอบคัดเลือกโดยมิได้คำนึงการวางรากฐานทางวิชาการและบุคลิกลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไปตามหลักสูตรปกติของโรงเรียน ดังนั้นเมื่อเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาชั้นปีที่ 1 จึงสู้เด็กที่เรียนในระบบโรงเรียนมิได้ บางส่วนจึงตกลอกกลางคัน (retired)

3. ระบบการสอบคัดเลือกสร้างความเครียดให้แก่ผู้สอบและผู้ปกครอง เพราะการเรียนในมหาวิทยาลัยเปรียบเหมือนเวทีสุดท้ายก่อนที่จะได้งานทำ และมีแนวโน้มว่าการเรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียง หรือคณะที่สามารถทำงานที่มีเงินเดือนสูงจะทำให้อนาคตแจ่มใส ดังนั้นทั้งผู้ปกครองและนักเรียนจึงมีความหวังสูง และคิดว่าเป็นเหตุการณ์สำคัญครั้งเดียวในชีวิต จึงทุ่มแรงกายแรงใจเต็มที่ เรียนอย่างคร่ำเคร่ง และพักผ่อนไม่เต็มที่ (มานะ ตระกูลวัฒน์, 2542 : 11)

4. ระบบการสอบคัดเลือกระบบเดิมให้ผลดีในแง่ประหยัดเวลา และให้ความยุติธรรมแก่ผู้สอบทุกคน เพราะผู้สมัครทุกคนจะต้องถูกวัดด้วยเครื่องมือชนิดเดียวกัน ทำให้ทราบคุณภาพมาตรฐานของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน

5. นักเรียนมัธยมปลายมักจะพยายามสอบเทียบทั้ง ๆ ที่มีชื่อเป็นนักเรียนภาคปกติ และนักเรียนมักจะไม่สนใจเรียนในห้องเรียน ไม่ให้ความเคารพนับถือครูอาจารย์เท่าที่ควร (ไทยโพสต์, 5 กรกฎาคม 2542 : 13)

จากแง่คิดต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น ในปี พ.ศ. 2535 ทบวงมหาวิทยาลัยจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ทำหน้าที่ศึกษา เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงระบบการสอบคัดเลือกใหม่ โดยมีผู้แทนจากกรมวิชาการ ผู้แทนจากกรมสามัญศึกษา ผู้แทนจากคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยต่างๆ ร่วมเป็นอนุกรรมการ

ในปี พ.ศ. 2538 คณะอนุกรรมการได้สรุปรูปแบบ และวิธีการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยโดยรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามเห็นชอบร่วมกันในวันที่ 8 พฤษภาคม 2539 ว่าควรจะมีการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยระบบใหม่ โดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบคะแนนการสอบคัดเลือก และน้ำหนักแต่ละองค์ประกอบดังนี้ (สยามโพสต์, 13 สิงหาคม 2540 : 7)

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 25 %
2. ผลการสอบวิชาความรู้พื้นฐานทางวิชาการ (วิชาหลัก) 50 %
3. ผลการสอบพื้นฐานวิชาชีพ หรือคะแนนความถนัดเฉพาะ 25 %
4. ผลการสอบสัมภาษณ์ และตรวจร่างกาย

โดยมีการจัดสอบวิชาหลักปีละ 2 ครั้ง ในเดือนมีนาคม และตุลาคม ซึ่งสามารถสอบเก็บคะแนนไว้ใช้ได้ 3 ปี และผู้สอบมีสิทธิ์ในการเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้ 4 อันดับ การสอบจะประกาศผลคะแนนให้ผู้สอบทราบล่วงหน้า สามารถที่จะนำคะแนนไปพิจารณาตัดสินใจว่าจะเข้าเลือกเรียนในคณะของมหาวิทยาลัยใด ซึ่งจะแตกต่างจากระบบเดิมที่ให้ตัดสินใจเลือกคณะไปก่อนตั้งแต่ตอนเริ่มสมัครสอบโดยยังไม่ทราบคะแนน

จากแนวคิดของการใช้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ของแต่ละโรงเรียนเป็นค่านำหนักในการตัดสินใจผลการคัดเลือก ปรากฏว่าเป็นส่วนที่วุ่นวายและไม่ลงตัวมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเป็นที่รับรู้กันว่าโรงเรียนแต่ละโรงเรียนมาตรฐานการให้ระดับคะแนนไม่เท่ากัน ซึ่งจะเห็นได้จากผลการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาในรุ่นก่อน ๆ เป็นเวลาหลายปี โรงเรียนบางแห่งที่มีชื่อเสียงของจังหวัดต่างๆ นักเรียนได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) เพียง 2.00 - 2.50 ก็สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในคณะที่เป็นที่นิยมได้ ในขณะที่บางโรงเรียนนักเรียนได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมถึง 3.50 - 4.00 ยังสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงไม่ได้ ประเด็นการไม่ยอมรับมาตรฐานการให้ระดับคะแนนของแต่ละโรงเรียนนับเป็นประเด็นสำคัญที่เป็นจุดค้อยของเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกระบบใหม่ ที่ยังเป็นปัญหาถกเถียงกันอย่างไม่รู้จบ ซึ่งมีผลทำให้คณะและสาขาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ กำหนดการให้ค่านำหนักเปอร์เซ็นต์การคัดเลือกในส่วนนี้หลากหลาย ตั้งแต่ 5 %, 10 %, 15% , 20 % และ 25 %

สำหรับการสอบวิชาหลักพบว่า ในแต่ละคณะ/สาขาวิชา กำหนดวิชาหลักคล้ายคลึงกัน และได้มีการกำหนดคะแนนขั้นต่ำในการสอบด้วย เช่นคณะแพทยศาสตร์กำหนดให้สอบวิชาหลัก 7 วิชา และทุกวิชาต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 35 % เป็นต้น (ระเบียบการสมัครสอบวัดความรู้เพื่อสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2541)

จากการกำหนดน้ำหนักของระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมและเปอร์เซ็นต์ไทล์ ที่หลากหลายของแต่ละมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยได้เรียกประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยของรัฐเพื่อหารือเรื่องการพิจารณาผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ

เทียบเท่าของผู้เข้ารับการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยตามระบบใหม่ จนได้ข้อสรุปว่าในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยให้ค่าน้ำหนักผลการเรียน มัธยมศึกษาตอนปลายตลอดหลักสูตร 10 % และให้ค่าน้ำหนักคัดเลือกจากผลการสอบวิชาหลัก และวิชาเฉพาะหรือความถนัด 90 % ทั้งนี้ให้ยกเลิกเกณฑ์การใช้เกรดเฉลี่ยขั้นต่ำในการสอบคัดเลือกเข้า (สยามโพสต์, 13 สิงหาคม 2540 :7)

การกำหนดน้ำหนักของระดับผลการเรียนเฉลี่ยและตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ในการสอบคัดเลือกเหลือ 10 % ปรากฏว่ามีความคิดหลายกระแส ทั้งคัดค้านและสนับสนุน เช่น หลายโรงเรียนไม่เห็นด้วยโดยคิดว่าการให้น้ำหนักคะแนนระดับผลการเรียนเฉลี่ย และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ ที่จะใช้น้ำหนักเพียง 10 % เพราะน้อยมากไม่ต่างจากระบบเดิม ส่วนมหาวิทยาลัยไม่เชื่อในมาตรฐานการให้ระดับคะแนนของโรงเรียน นักวิชาการมองว่าเป็นวิธีการที่ไม่ถูกต้องและไม่ยุติธรรม นอกจากนี้นักเรียนที่เรียนได้ระดับผลการเรียนดีสนับสนุน นักเรียนที่ได้ระดับผลการเรียนปานกลางคัดค้าน เป็นต้น แต่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ประกาศชัดเจนที่จะดำเนินการต่อไปเพื่ออนาคตของการศึกษาไทย

เอนทรานซ์ระบบใหม่ที่ใช้ในปีการศึกษา 2541 เริ่มมีเค้าของความวุ่นวายเมื่อผู้คนแย่งซื้อใบสมัคร และระเบียบการสอบเอนทรานซ์ จนไม่เพียงพอกับความต้องการ ประกอบกับความสับสนของผู้สมัครในการเลือกอันดับคณะ/ประเภทวิชา จนเมื่อถึงวันสมัครเกิดปัญหาของระบบการทำงานของคอมพิวเตอร์ผิดพลาด ตลอดจนเอกสารหลักฐานแสดงผลการเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายผู้สมัครหลายคนที่มีข้อมูลไม่ถูกต้อง การคำนวณค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม แต่ค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (GPAX) และ (P.R.) ผิดพลาดเพราะบางโรงเรียนได้แยกคำนวณตามโครงสร้างมิได้คำนวณจากนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาทั้งระดับชั้น และบางโรงเรียนก็มีได้คำนวณตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ให้นักเรียน ให้นักเรียนมาคิดเอง และนำผลมารอกในใบสมัครโดยไม่ได้รับการรับรองหลักฐานจากทางโรงเรียน บางโรงเรียนไม่ได้ใช้โปรแกรมที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดในการคิดคำนวณ GPAX และ P.R. บางโรงเรียนเด็กทั้งโรงเรียนระดับผลการเรียน 4 หมด และมีค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ P.R. เป็นที่หนึ่งของโรงเรียน บางโรงเรียนนักเรียนโรงเรียนเดียวกันนักเรียนได้ ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม GPAX เท่ากันแต่มี P.R. ต่างกัน บางรายมี GPAX สูง แต่ P.R. ต่ำ บางราย GPAX ต่ำ แต่ P.R. สูง (ไทยรัฐ, 1 พฤษภาคม 2542 : 12)

จากปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้ส่งผลให้ทบวงมหาวิทยาลัยประกาศยกเลิกการใช้ค่า GPAX และ PR กลางคัน ซึ่งทำให้บุคคลหลายกลุ่มที่ได้รับผลกระทบได้มาเรียกร้องให้ทบวงความผิด

พลาดอาทิเช่น วันที่ 3 พฤษภาคม 2542 นักเรียนโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยทั้งศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบัน จำนวน 30 คน ยื่นหนังสือถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้ทบทวนเรื่องความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการนำวิธีการเอนทรานซ์ระบบใหม่เข้ามาใช้ (ไทยโพสต์, 4 พฤษภาคม 2542 : 13) สภาพนายความออกมาฟ้องร้องทบวงมหาวิทยาลัยในข้อหาหลอกลวงนักเรียนทั่วประเทศ (ไทยรัฐ, 14 พฤษภาคม 2542 : 14) นอกจากนี้ชมรมครูไทย ยังได้มีการประสานงานกับสภาพนายความ ฟ้องร้องให้กับนักเรียนที่ได้รับความเสียหาย จากการยกเลิกการใช้ GPAX และ PR พร้อมทั้งทำหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีให้พิจารณาการทำงานของผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายเพื่อแสดงความรับผิดชอบ (กรุงเทพธุรกิจ : 17 พฤษภาคม 2542 :5)

ถึงแม้จะเกิดปัญหาและแรงกดดันมากมายทางทบวงมหาวิทยาลัยยังคงยืนยันที่จะใช้วิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่โดยจะทดลองใช้อย่างน้อย 3 - 5 ปี และจะวิจัยเพื่อศึกษาข้อดี-ข้อเสียของระบบดังกล่าวต่อไป โดยจะเริ่มใช้ระบบใหม่ในปีการศึกษา 2542

ในปีการศึกษา 2542 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ตกลงที่จะใช้การสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่ เป็นครั้งแรกโดยมีขั้นตอนที่สำคัญ 2 ขั้นตอน คือ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2542 : 1))

1. การสอบวัดความรู้ ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จะต้องสอบวัดความรู้วิชาต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัย/สถาบัน กำหนดให้ครบถ้วนทุกรายวิชา โดยที่ทบวงมหาวิทยาลัย จะจัดสอบปีละ 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนมีนาคม

ครั้งที่ 2 ในช่วงเดือนกันยายน - เดือนตุลาคม

โดยวิชาจะจัดสอบจะมี 41 วิชา เป็นวิชาหลัก 15 วิชา วิชาเฉพาะ 26 วิชา วิชาหลักสอบปีละ 2 ครั้ง วิชาเฉพาะจัดสอบปีละ 2 ครั้ง เช่นกัน ยกเว้น วิชาความถนัดทางสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปฏิบัติดุริยางคศิลป์ (ไทย สากล) และปฏิบัตินาฏยศิลป์ (ไทย สากล) ที่จัดสอบปีละ 1 ครั้งในช่วงเดือนกันยายน - เดือนตุลาคม หลังจากสอบเสร็จประมาณ 1 เดือน ผู้สมัครจะได้รับทราบผลเพื่อนำไปใช้ในการเลือกสมัครเข้าศึกษาในคณะต่าง ๆ โดยที่คะแนนสอบจะเก็บไว้ใช้ได้ 3 ปี นับจากวันประกาศผล

2. การคัดเลือก มหาวิทยาลัย/สถาบันจะกำหนดวิชาที่จะนำคะแนนไปใช้ในการคัดเลือกคณะทั้งวิชาหลักและวิชาเฉพาะ ผู้ประสงค์จะสมัครเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาขึ้นไป

สมัครและเลือกคณะในเดือนเมษายน โดยผู้สมัครจะเลือกได้ครั้งละ 4 อันดับ โดยที่ผู้สมัครต้องตรวจสอบคุณสมบัติ และเกณฑ์การคัดเลือกของแต่ละคณะให้ถูกต้อง หากทบวงมหาวิทยาลัยพบว่าผู้สมัครมีคุณสมบัติไม่ตรงตามกำหนด ผู้สมัครจะถูกตัดสิทธิ์การคัดเลือก ในการคัดเลือกทบวงมหาวิทยาลัยจะนำคะแนนสอบรายวิชาที่ได้คะแนนจากการสอบครั้งที่ดีที่สุด (ในกรณีที่สอบมากกว่า 1 ครั้ง) มารวมโดยคิดค่าน้ำหนักจากคะแนนสอบวัดความรู้ร้อยละ 90 และจะนำคะแนนที่คำนวณได้จากผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรและค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10 มารวมกัน แล้วพิจารณาตัดสินผล

จากระบบใหม่ที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยกำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบันผู้วิจัยเห็นว่าการนำระดับผลการเรียนตลอดหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ จากโรงเรียนต่าง ๆ มาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการสอบเอนทรานซ์โดยให้น้ำหนักคะแนน 10 % เป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาด้วยความรอบคอบ และระมัดระวัง เพราะการให้ระดับคะแนนในแต่ละโรงเรียนค่อนข้างแตกต่างกัน แต่มีความจำเป็นเนื่องจากสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 26 ที่กำหนดให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่ง (การประเมินผลผู้เรียนให้พิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา) มาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย แต่การให้น้ำหนักเท่าใดเป็นประเด็นที่น่าจะมีการพิจารณากันอย่างรอบคอบ และให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องมากที่สุด ทั้งนี้เพราะมาตรฐานของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เท่าเทียมกันทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพไม่ว่าจะเป็นอาคารสถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์การเรียน แหล่งศึกษาค้นคว้า คุณภาพของนักเรียน และครู นอกจากนี้มาตรฐานของการให้คะแนนของครูในแต่ละโรงเรียนคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้วัดในแต่ละโรงเรียนก็มีความแตกต่างกันมาก สิ่งเหล่านี้น่าจะมีผลโดยตรงต่อระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่นักเรียนในแต่ละโรงเรียนได้รับ ผู้วิจัยจึงได้ทำวิจัย เพื่อศึกษาเชิงประเมินการเอนทรานซ์ระบบใหม่ในทัศนะของ ครู ผู้ปกครอง ที่มีต่อระบบเอนทรานซ์ระบบใหม่ และลักษณะการกระจายระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรของนักเรียนแต่ละโรงเรียน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจหาทางเลือก และรูปแบบที่เหมาะสมมีผลกระทบในทางลบน้อยที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเชิงประเมิณการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยระบบใหม่ (เอนทรานซ์ระบบใหม่) ในทัศนะของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการกระจายคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) หรือเทียบเท่า ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
3. เพื่อศึกษาผลกระทบของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยระบบใหม่ ต่อพฤติกรรมครู พฤติกรรมนักเรียน และการบริหารวิชาการของโรงเรียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมประชากร กลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่จะศึกษาดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

- 1.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา จำนวน 4,519 คน
- 1.2 ครูสอนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา จำนวน 1,294 คน
- 1.3 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา จำนวน 4,519 คน
- 1.4 ระดับผลการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 ภาคเรียน ปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ได้รับการตรวจสอบจากสามัญศึกษา จังหวัดสงขลาเรียบร้อยแล้ว จำนวน 4,519 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่

- 2.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา จำนวน 414 คน
- 2.2 มัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา จำนวน 367 คน

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา จำนวน 414 คน

3. การศึกษาผลกระทบของการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยระบบใหม่ ต่อนักเรียนและครูจะศึกษาในประเด็นดังนี้

3.1 ผลกระทบต่อนักเรียน จะศึกษาคุณลักษณะในการเรียน ได้แก่ ความตั้งใจเรียน การเคารพเชื่อฟังครู ความวิตกกังวล ความเห็นแก่ตัว และการแข่งขัน

3.2 ผลกระทบต่อพฤติกรรมครู จะศึกษาเฉพาะด้านการสอน รูปแบบของแบบทดสอบ วิธีการเก็บคะแนน และเกณฑ์การให้ระดับคะแนน

3.3 ผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการจะศึกษาด้าน การจัดทำตารางการเรียนการสอน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ขนาดโรงเรียน และระดับผลการเรียน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ที่มีต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัยในระบบใหม่

สมมติฐานการวิจัย

จากประกาศของทบวงมหาวิทยาลัยที่จะมีการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์และน้ำหนักคะแนนในการเอนทรานซ์ระบบใหม่ โดยจะใช้คะแนนระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตร 5 % และคะแนนตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ 5% (จากโรงเรียน) รวมกับคะแนนการสอบ 90% ซึ่งคะแนน 10 % ที่ได้จากโรงเรียนน่าจะมีผลต่อการสอบคัดเลือกได้ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดต่างๆ กัน และระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมต่างกัน และจากการศึกษาข้อมูลจำนวนนักเรียนที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ในแต่ละปีของนักเรียนในจังหวัดสงขลา พบว่าบางโรงเรียนนักเรียนสอบเข้าได้จะต้องแข่งขันกันสูงมาก บางโรงเรียนสอบเข้าได้ทุกคน และบางโรงเรียนต้องเปิดรับสมัครรอบที่ 2 แสดงให้เห็นถึงคุณภาพที่ไม่เท่าเทียมกันของโรงเรียนดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานทางการวิจัยในข้อที่ 1 ว่า

1. นักเรียน ครู ผู้ปกครองจะมีความคิดเห็นต่อการเอนทรานซ์ระบบใหม่ในประเด็นการใช้ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม และค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (GPAX และ PR) แตกต่างกันตามลักษณะขนาดโรงเรียนและระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม

จากการศึกษานำร่อง (Pilot study) โดยการสัมภาษณ์ผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันพบว่าวิธีการและเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนนในแต่ละรายวิชาจะแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานทางการวิจัยข้อที่ 2 ว่า

2. โรงเรียนขนาดแตกต่างกันจะให้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรมีความแตกต่างกัน

จากการสัมภาษณ์และศึกษาข้อมูลการสอบเอนทรานซ์ระบบใหม่ เกี่ยวกับการจัดสอบวิชาหลักและวิชาเฉพาะบางรายวิชา ปีละ 2 ครั้ง ในช่วงเดือนตุลาคมและเดือนเมษายน โดยใช้แบบทดสอบวัดเนื้อหาตลอดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และการใช้น้ำหนักคะแนนจากระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมและตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ 10% ของแต่ละโรงเรียนมาเป็นเกณฑ์พิจารณา น่าจะมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักเรียน ครู และผู้ปกครองในโรงเรียนขนาดต่างกันและมีผลระดับการเรียนต่างกัน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานทางการวิจัยข้อที่ 3 ว่า

3. การเอนทรานซ์ระบบใหม่ มีผลกระทบต่อพฤติกรรมนักเรียน พฤติกรรมครู และผู้ปกครอง

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. กลุ่มตัวอย่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจ และจริงใจ โดยที่แต่ละคนมีอิสระในการตอบอย่างเต็มที่

2. แบบสอบถามที่ใช้ถามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มมีความเที่ยงตรงเพราะได้รับการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

3. ผลกระทบต่อพฤติกรรมบางประการของครู เช่น การสอน การเก็บคะแนนภาคปฏิบัติ เป็นต้นเนื่องมาจากการเอนทรานซ์ระบบใหม่ มิใช่เกิดจากผลกระทบของการปฏิรูปการศึกษา

ข้อจำกัดในการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จำนวนข้อมูล (N) ในการวิเคราะห์แต่ละครั้งอาจไม่เท่ากัน เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตอบ (Missing) หรือข้อมูลบางฉบับที่เก็บมาใช้ไม่ได้ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถามไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเอนทรานซ์ระบบใหม่ ซึ่งการที่ผู้วิจัยจะไม่ให้

มี Missing เลยเป็นการควบคุมที่ทำได้ยาก และการตัดข้อมูลบางฉบับทิ้งในตัวแปรต้นใดตัวแปรต้นหนึ่ง (ขนาดโรงเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม) เพื่อให้จำนวนข้อมูลเท่ากันน่าจะเกิดผลเสียอย่างมาก เพราะข้อมูลทุกตัวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ ฉะนั้นผู้วิจัยจึงตัดสินใจวิเคราะห์ตามลักษณะธรรมชาติของข้อมูล

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. เอนทรานซ์ระบบใหม่ หมายถึง วิธีการที่ทางทบวงมหาวิทยาลัยจะใช้คัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2542 โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ คือ
 - 1.1. GPAX และ PR ให้ค่าน้ำหนักร้อยละ 10 ผลการสอบวิชาความรู้พื้นฐานวิชาการ ร้อยละ 90
 - 1.2. การให้เลือก 4 อันดับ
 - 1.3. การประกาศคะแนนให้ทราบ เลือกคณะภายหลัง
 - 1.4. การใช้คะแนนครั้งที่ดีที่สุดมาพิจารณา และเก็บคะแนนไว้ใช้ 3 ปี
 - 1.5. การจัดสอบวัดความรู้ปีละ 2 ครั้ง
 - 1.6. การกำหนดเกณฑ์คะแนนขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา
2. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่สอนทุกรายวิชาทั้งวิชาเลือก และวิชาบังคับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทุกโครงสร้างที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2542 สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา
3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่สองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา
4. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองของนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่สองชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตจังหวัดสงขลา
5. ฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนให้ทำงานรับผิดชอบด้านวิชาการ ได้แก่ รองผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าแผนกทะเบียนวัดผล ครูแนะแนว เป็นต้น
6. ระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม หมายถึง เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2542 จำนวน 5 ภาคเรียน
7. ขนาดโรงเรียน หมายถึง ขนาดโรงเรียนที่แบ่งโดยยึดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่